

Magie van een tuin

A MAGICAL GARDEN

DINA DEFERME

Photography

Johan De Meester & Robert Mabic

Inleiding	7	Introduction
Voorwoord Dina Deferme	9	Foreword by Dina Deferme
Voorwoord Ger Houben	13	Foreword by Ger Houben

April	14	April
Mei	28	May
Juni	60	June
Juli	84	July
Augustus	104	August
September	128	September
Herfst en winter	142	Fall and winter

Een goede tuin verandert alle maanden compleet van kleuren	150	A well-designed garden changes colour every month
Plantenlijst	153	List of plants
Dankwoord	159	Thank you
Colofon	160	Colophon

INLEIDING: HANDIGE HULP IN (TUIN)NOODGEVALLEN

De uitgestrekte privétuin (4 hectare) van tuin- en landschaps-architecte Dina Deferme bevindt zich in Stokrooie, een landelijk dorpje vlak bij Hasselt in het noordoosten van België. De realisatie ervan begon in 1991 (het duurde vier jaar voordat de tuin werd opengesteld) en zal haar hele leven voortduren, want de tuin is altijd in beweging. Hij is haar therapie en houvast. De tuin gaf haar de wil te overleven na een zwaar ongeval. Ze ontwierp hem met hart en ziel, en Tony, haar levensgezel, realiseerde hem met al zijn liefde voor haar. Dit is wat je voelt als je erdoor wandelt: die liefde, de passie, de tuinkunst, het verdriet, al die menselijke emoties zul je in dit paradijs ervaren!

Haar tuin heeft een grote aantrekkingskracht. Omdat hij zoveel charme en rust uitstraalt, wordt hij bezocht door mensen van over de hele wereld. Zelfs in China wordt hij bestempeld als een van de mooiste van Europa!

Dit boek gaat over deze tuin en de ervaringen die Dina er tijdens de jaren van aanleg heeft opgedaan. Het bevat heel veel beeldmateriaal, plannen en schetsen. De prachtige foto's zijn van de hand van twee van 's werelds topfotografen, Johan Demeester en Robert Mabic. De korte, bondige tips zijn gouden regels voor de hedendaagse tuinier. Boeiende plantencombinaties, niet alleen uit haar eigen tuin, maar ook uit de prachtige tuin van haar tuinvriendin Annie Meuwissen, zullen je doen watertanden en aanzetten om de handen in de grond te steken!

Dina nam het belangrijkste bloeiseizoen onder de loep en daar zijn superbeelden van gemaakt. Zo is iedere maand tussen maart en september in een afzonderlijk hoofdstuk beschreven en een leidraad. Van de herfst en de winter vindt de lezer een beeldimpressie en een samenvatting van de belangrijkste klussen die dan te doen zijn.

Het boek is in twee talen uitgebracht, zodat ook buitenlandse tuinvrienden kunnen meegenieten van dit unieke verhaal. Het is een handige hulp in (tuin)noodgevallen.

INTRODUCTION: PRACTICAL ASSISTANCE IN (GARDEN) EMERGENCIES

Garden and landscape architect Dina Deferme's large private garden (4 hectares or 10 acres) lies in Stokrooie, a rural village close to the city of Hasselt in north-east Belgium. The realisation of the garden started in 1991, and Dina opened it to the public four years later, and will continue working on it all her life, because the garden is always in motion. It is her therapy and support. The garden gave her the will to survive a major accident. She designed it with all her heart and soul, and Tony, her companion, laid it out with all his love for her. This is what you feel when you walk through it: love, passion, garden art, sadness; in this paradise you will experience the full range of human emotions!

Her garden possesses great drawing power. Exuding charm and tranquillity, it is visited by people from all over the world. Even in China it is labelled as one of the finest in Europe!

This book is about this garden and about what Dina has learned through the years of growing and taking care of it. The book is full of pictures, plans and sketches. Two world class photographers, Johan Demeester and Robert Mabic, display their talents in it. The concise tips provide golden rules for today's gardener. Fascinating combinations of plants, from her own garden and also the magnificent one of her garden friend Annie Meuwissen will make your mouth water and stimulate you to put hands to soil!

Special attention is paid to the main flowering season, with superb pictures. Each month between March and September has become a complete chapter, including a list of things to do. For autumn and winter we give a pictorial impression and a summary of the key jobs to be done then.

We have published it in two languages, to enable our foreign garden friends to enjoy this unique story. It offers practical assistance in (garden) emergencies.

‘Dit boek inspireert zowel jonge gezinnen met weinig tijd als mensen die tuinieren in bakken in de stad en moestuinlovers met een romantisch karakter.’

‘This book will inspire young families with little time, city-dwellers gardening in flower boxes, and vegetable garden lovers with a romantic touch.’

VOORWOORD

Vroeger was ik een bloemenmeisje, nu ben ik een plantenvrouw in hart en nieren, zo iemand die het heerlijk vindt in haar vrije tijd tussen de planten te zitten. Mooie dingen scheppen/creëren is mijn lust en leven. Dat is wat ik het liefste doe in mijn huis en tuin te Stokrooie, vlak bij Hasselt.

Ik tuinier op lichte zandgrond, verbeterd met organisch materiaal en in borders voorzien van een druppelbevloeiing. Wij hebben eten, drinken en vitaminen nodig, onze planten ook. Als zij, net als wij, krijgen wat ze nodig hebben, zullen ze er gezond, fris, kleurrijk en weelderig bij staan.

Ik kan niet langer met lede ogen aanzien hoe we met ons allen onze wereld aan het verwoesten zijn. Daarom zal ik trachten mijn steentje bij te dragen, al is het nog zo klein, om de toekomst van onze kleinkinderen leefbaar te maken.

Vele insectensoorten, waaronder de bijtjes, sterven geleidelijk aan uit. Dit ten gevolge van de opwarming van de aarde, de pesticiden die te pas en te onpas gebruikt worden en – hier komt het belangrijke deel voor mij – door een gebrek aan een gevarieerd aanbod aan bloemen. Zij zorgen, naast schoonheid, geur en geestelijke rust, voor heel wat biodiversiteit in de tuin. Het zijn niet enkel de bijen en hommels die uit zijn op de zoete nectar en pollen uit de bloemen, maar alle bloeminnende insecten, groot en klein; zij zorgen alle voor bestuiving en een betere vruchtzetting. Een belangrijk gegeven is dat een groot aantal van deze bloembezoekende insecten, zoals de zweefvlieg, de gaasvlieg of sluipwespen, ook nuttig zijn voor de bestrijding van schadelijke insecten, zoals bladluizen en mijten. Het is dus van groot belang de tuin zo te ontwerpen dat hagen en heestermassieven niet alleen zorgen voor een goede structuur, maar tevens als ‘nest’- en overwinteringsplaats fungeren voor nuttige insecten, terwijl bloemen in hun buurt dan weer garant staan voor hun voeding. Het is de bedoeling om zo een evenwicht te creëren op het vlak van fauna en te komen tot een aangename en oogstrelende diversiteit in flora.

En daar wil ik jullie graag bij helpen. Het is tijd voor vernieuwing, een nieuwe denkrichting in tuinieren, niet zo heel veel verschillend als mijn manier van werken de laatste 25 jaar.

FOREWORD

I used to be a flower girl, but today I am a plants woman in heart and soul, someone who loves to spend her free time sitting amongst the plants. Creating beautiful things is my pride and joy, it's what I like doing most in my house and garden at Stokrooie, near Hasselt.

I garden on light sandy soil, which is improved with organic matter, and with a drip irrigation system in the borders. Just as we need food, drink and vitamins, so too do our plants. If they, like us, get what they need, they will be healthy, fresh, colourful and luxuriant.

I can no longer look on unconcerned at how we are busy destroying our world. I will therefore seek to do my part, however small, in ensuring a viable future for our grandchildren.

Many insect species, including bees, are gradually becoming extinct. This is a result of global warming, of pesticides used wisely and unwisely, and – and here comes the important part for me – a lack of a wide variety of flowers. Besides beauty, fragrance and peace of mind, flowers ensure lots of biodiversity in the garden. It is not only the bees who are after the sweet nectar and pollen from the flowers, but all flower-loving insects, large and small; all of which provide pollination and better fruit setting. Importantly, many of these flower-visiting insects such as hoverflies, lacewings and parasitic wasps also serve to control harmful insects, such as aphids and mites. It is therefore very important to design the garden so that hedges and banks of shrubs not only provide a good structure, but also nesting and wintering places for beneficial insects, with close-by flowers providing their food. The overall aim is to achieve a balance in terms of fauna and a pleasant and delightful diversity of flora.

And here I would like to help you. It is time for renewal, for a new mindset in gardening, not so very different from my way of working over the last 25 years.

Dit boek inspireert zowel jonge gezinnen met weinig tijd als mensen die tuinieren in bakken in de stad en moestuinliefhebbers met een romantisch karakter; kortom iedereen die van bloemen houdt en niet ieder jaar weer de tijd, het budget of de energie heeft om opnieuw te zaaien of te planten. Het is een handleiding en leidraad voor het zelf in elkaar knutselen van wondermooie, bloemrijke tuinen rondom iedere stijl van woning.

Aan de hand van korte, bondige tips en honderden voorbeelden van plantencombinaties, plannetjes en prachtige beelden zullen we samen wegdromen, planten, onderhouden en genieten van hetgeen we zullen creëren op basis van dit unieke boek. Zo leveren we tevens onze bijdrage om ons ecosysteem in leven te houden.

DINA
Jullie tuinvriendin

This book will inspire young families with little time, city-dwellers gardening in flower boxes, and vegetable garden lovers with a romantic touch; in short anyone who loves flowers and lacks the time, budget or energy to sow or plant again every year. It is a manual and guide for putting together oneself beautiful, flower-filled gardens around every style of home.

With concise tips and hundreds of examples of plant combinations, plans, and beautiful pictures we will dream away together, planting, maintaining and enjoying what we create. With reference to this unique book, we will also have the knowledge so that we can make our contribution to keeping our ecosystem healthy and alive.

DINA
Your gardening friend

TIP

Het is van groot belang de tuin zo te ontwerpen dat hagen en heestermassieven niet alleen zorgen voor een goede structuur, maar tevens als “nest”- en overwinteringsplaats fungeren voor nuttige insecten.

It is very important to design the garden so that hedges and banks of shrubs not only provide a good structure, but also nesting and wintering places for beneficial insects.

‘... Haar beplantingschema’s zijn immers van wereldklasse; daar zijn ze inmiddels tot in China van overtuigd ... ’

‘... Her planting plans are indeed world-class; as they are now convinced as far away as China ...’

BLOEMEN HOUDEN VAN MENSEN

Tenminste, dat is wat de snijbloemensector ons wil doen geloven. Zelf twijfel ik daar ernstig aan. Hoewel? Wie ooit de fantastische en romantische borders van Dina Deferme heeft bewonderd, hoeft er niet van overtuigd te worden dat bloemen in ieder geval wél van haar moeten houden.

Ook weet ik zeker dat bloemen van insecten houden. Van bestuivers zoals bijen, gaasvliegen, vlinders, en nog veel andere soorten. Helaas gaat het niet zo goed met dat vliegend spul. En dat komt door onverantwoord gebruik van de gifspuit.

En om daar verandering in te brengen, doet mijn lieve tuinvriendin Dina Deferme je op de hiernavolgende pagina's van dit prachtige boek een handreiking. Het kon niet uitblijven. Vanaf het prille begin heeft Dina getuiniert mét de natuur en daar maakt ze je hier deelgenoot van. Of je nou in het groot of in het klein tuiniert, je vindt er tot in detail uitgewerkte 'Droomcombinaties' voor in een tuin van welke omvang dan ook, maar ook voor tuinieren op een platje, een balkon of de vensterbank. In potten en bakken dus. Ik noem het met een verwijzing naar een eerder boek van Dina 'Droomcombinaties', maar dan bedoel ik hier droomcombinaties vooral ook voor die nuttige insecten die bedreigd worden. Het mes snijdt aan twee kanten. Dina zou Dina niet zijn als ze het nuttige aspect van de adviezen hierna niet wist te combineren met bloem- en/of plantenarrangementen die iedereen blij maken. Haar beplantingsschema's zijn immers van wereldklasse; daar zijn ze inmiddels tot in China van overtuigd.

En eigenlijk had ik het ook nog wat meer willen hebben over een naar mijn mening onderbelichte klasse van Dina. Iedereen heeft het altijd over haar romantische borders en dat snap ik helemaal. Maar wandelend in haar tuin in Stokrooie bij Hasselt, of kijkend naar de ontwerpen van tuinen die ze voor anderen maakte, valt me op dat ze ook een groot architect is. Hoe de verschillende tuinkamers zich tot elkaar verhouden, hoe ze omgaat met de routing in een tuin, zich bezighoudt met zichtlijnen en overgangen maakt van cultuur naar natuur, is absolute top.

GER HOUBEN
Groenjournalist, presentator

FLOWERS LOVE PEOPLE

At least that's what the cut flower industry would have us believe. Personally, I have serious doubts here. That being said, anyone who has admired Dina Deferme's fantastic and romantic borders needs no convincing that flowers must indeed love her.

I also know for sure that insects love flowers: pollinators such as bees, lacewings, butterflies and many other species. Unfortunately all is not well with our flying friends. And that is because of irresponsible use of poison sprays.

And for changing this, my lovely garden friend Dina Deferme provides a guide in the following pages of this beautiful book. It was inevitable. From the very beginning Dina has gardened with nature, and she makes you part of this process. Whether you garden on a large or small scale, you'll find in the book carefully composed 'Dream Combinations' for every size of garden, and also for gardening on a flat roof, balcony or windowsill. In other words in pots and window boxes.

I use the term 'Dream Combinations' in reference to an earlier book by Dina with that title. But also and above all in the sense of dream combinations for the useful insects that are under threat. The knife cuts both ways. Dina would not be Dina if she was unable to combine the useful aspect of the advice given in the book with flower and/or plant arrangements that make everyone happy. Her planting plans are indeed world-class; as they are now convinced as far away as China.

Actually I would like to have said more about what is for me an underexposed skill of Dina. Everyone is always talking about her romantic borders and I understand completely. But walking in her garden in Stokrooie close to Hasselt, and looking at the designs of gardens she has made for others, it strikes me that she is a great architect. The way the various garden areas inter-relate, the way she sets about the routing, busies herself with sight-lines and transitions from cultivation to nature is absolutely .

GER HOUBEN
Green journalist, TV presenter

April
April

A lush garden scene with a stone path, various plants, and a wooden bench. The path is made of irregular stones and leads through a garden filled with green foliage and purple flowers. In the background, there is a wooden bench and a large tree trunk. The overall atmosphere is peaceful and vibrant.

Vroeger was ik een ‘zomerkind’, maar hoe ouder ik word, hoe meer ik geniet van ieder seizoen. Mijn hart springt op bij het zien van al het jonge loof en de duizenden lentebloemen. Het gekwetter van alle vogels die ijverig een nestplaats zoeken, maakt me vrolijk. Heerlijk dit seizoen van nieuw leven!

I used to be a ‘summer child’, but the older I get, the more I enjoy every season. In spring my heart leaps into life at the sight of the mass of young foliage and thousands of spring flowers. The twittering of birds diligently searching for nesting places brings me joy. Marvellous, this season of new life!

DOEN!

- ❧ Je kunt nu nog net bomen en hagen met blote wortel planten. Vergeet niet ze goed aan te wateren en water bij te geven bij droog weer.
- ❧ Snoei laatbloeiende heesters als *Hibiscus*, *Hydrangea* (niet de *macrophylla*, die bloeit op het oude hout) en *Buddleia* met twee derde terug.
- ❧ Snoei dood hout en het teveel aan zijstelen uit klimplanten. Dun de klimrozen uit en behoud één of twee mooie hoofdtakken en bind die aan. Snoei laatbloeiende clematisen (*C. viticella*, *C. jackmanii*) tot op een halve meter van de grond.
- ❧ Ontdoe vaste planten, varens en grassen van hun verdorde bovengrondse plantendelen, bemest met organische bemesting. Steun planten waar nodig en houd de borders onkruidvrij. Scheur en verplant siergrassen.
- ❧ Snoei en verlucht heester-, perk- en stamrozen. Geef ze één grote – of twee Dinahandjes – organische bemesting.
- ❧ Behandel het gazon tegen mos en onkruid (eventueel met Triogazon), zaai bij en maai regelmatig. Verlucht aan het einde van de maand.
- ❧ Plant vaste kruiden zoals salie, tijm, rozemarijn en marjolein. Zaai groenten als sla, radijs en erwtjes. Scheur bieslookpollen.
- ❧ Haal uitgebloeide bloemen uit de narcissen en vroegbloeiende tulpen.

TO DO!

- ✦ There is still just about time to plant bare-rooted trees and hedges. Don't forget to water them in well and to give additional water in dry weather.
- ✦ Prune back late-flowering shrubs like *Hibiscus*, *Hydrangea* (not *macrophylla* that blooms on old wood) and *Buddleia* by two-thirds.
- ✦ Prune out dead wood and excess shoots from climbing plants. Thin the climbing roses, keeping one or two attractive main branches and attach them well. Prune late-flowering clematis (*C. viticella*, *C. jackmanii*) down to half a metre off the ground.
- ✦ Cut off the withered above-ground parts of perennials, ferns and grasses, and fertilize with organic fertilizer. Stake plants where necessary and keep borders weed-free. Split and replant grasses.
- ✦ Prune and thin shrub, bedding and standard roses. Give them one big – or two Dina – handfuls of organic fertilizer.
- ✦ Treat the lawn against moss and weeds (eventually with Triogazon), add lawnseed and mow regularly. Aerate at the end of the month.
- ✦ Plant perennial herbs like sage, thyme, rosemary and marjoram. Sow vegetables like lettuce, radishes and peas. Crush and spread chives.
- ✦ Remove dead heads from daffodils and early tulips.

DE TULP KONDIGT DE LENTE AAN

Tulpen komen duizendmaal beter tot hun recht tussen loof van vaste planten, dat hun kleur nog eens versterkt. Zoals hier de paarse *Tulipa* 'Purple Prince' met het roodbruine loof van *Anthriscus sylvestris* 'Ravenswing'.

Bij het planten van bollen besteed je het best wat aandacht aan de bodem. Daar de bollen een zwak wortelgestel hebben, is de wortelvorming in de herfst belangrijk. De vochtbehoefte van een bol is groot en daarom is een voedselrijke of humushoudende grond met een goede structuur, die de wortelvorming stimuleert, noodzakelijk. Je plant de bollen het best tussen de 8 en 15 cm diep en niet te laat (begin november), zodat de bol nog extra voeding kan opnemen.

TIP

Vergeet niet je ochtendgymnastiek om je spieren en gewrichten weer soepel te krijgen!

Don't forget your morning exercises to regain supple muscles and joints!

TULIPS ANNOUNCE THE ARRIVAL OF SPRING

Tulips look a thousand times better between the foliage of perennials, which sets off their bright colours to even better advantage. Like here the *Tulipa* 'Purple Prince' with the red-brown foliage of *Anthriscus sylvestris* 'Raven's Wing'.

When planting bulbs, pay attention to the soil. Bulbs have weak root systems, which makes root formation in autumn important. Bulbs also need lots of humidity, and therefore require a soil that is rich in nutrients or contains humus and has a good structure, which encourages root formation. Bulbs are best planted between 8 and 15 cm deep and not too late (early November), so that the bulb can absorb additional nutrition.

***De romantische tuin
van Dina Deferme***

www.deferme.be

kan bezocht worden op zondagnamiddag
in juni, juli en augustus.

Groepen op afspraak:
+32 (0)11 25 64 58, info@deferme.be

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een
nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met
interessante, exclusieve aanbiedingen.

Tekst: Dina Deferme
Fotografie: Johan Demeester en Robert Mabic
Foto's Dina Deferme: p. 33, 131, 132, 134, 141, 157
Grafische vormgeving: Jessika L'Ecluse – www.gestalte.be

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact nemen
met onze redactie: redactielifestyle@lannoo.com

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2017
D/2017/45/97 – NUR 420-425
ISBN: 978 94 014 4140 7

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op
enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere
manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

***The romantic garden
of Dina Deferme***

www.deferme.be

can be visited on Sunday afternoons
in June, July and August.

Visits by prior arrangement for groups:
+32 (0)11 25 64 58, info@deferme.be

www.lannoo.com

Register on our web site and we will regularly send you a
newsletter with information about new books and interesting,
exclusive offers.

Text: Dina Deferme
Photography: Johan Demeester and Robert Mabic
Photography Dina Deferme: p. 33, 131, 132, 134, 141, 157
English translation: Michael Lomax
Design: Jessika L'Ecluse – www.gestalte.be

If you have observations or questions, please contact our
editorial office: redactielifestyle@lannoo.com

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2017
D/2017/45/97 – NUR 420-425
ISBN: 978 94 014 4140 7

All rights reserved. Nothing from this publication may be copied,
stored in an automated database and/or be made public in any
form or in any way, either electronic, mechanical or in any other
manner without the prior written consent of the publisher.